

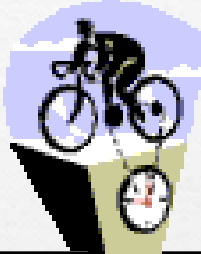
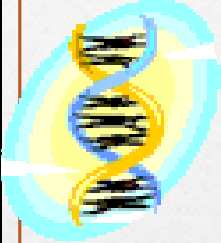

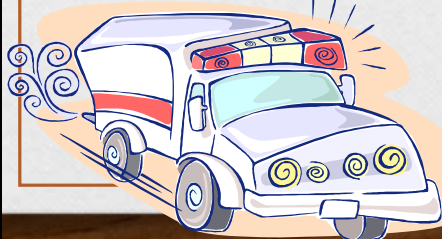

СТАН ХАРЧУВАННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ЙОГО **ВПЛИВ НА ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я**

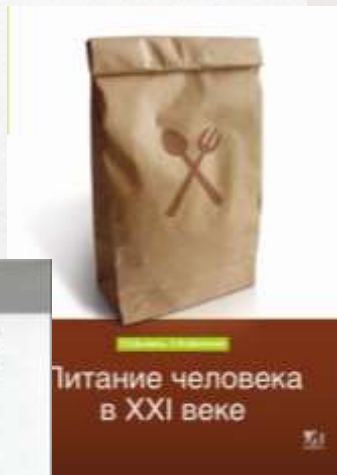
Тетяна Мазур, Тетяна Димань, Надія Богатко, Людмила Загоруй, Альона Богатко
Білоцерківський національний аграрний університет, Біла Церква, Україна

Email: mazur.tetianag@gmail.com

State of health depends of (WHO)

Individual life style		50 %
	Heredity	20 %
Environment		20 %
	Medical service	10 %

Human nutrition – the main object of investigations in Ecotrophology

ПРОДОВОЛЬЧА БЕЗПЕКА – одна з основних складових економічної безпеки будь-якої країни. Без забезпечення населення достатньою кількістю продовольства відповідної якості неможливо досягти сталого соціально-економічного розвитку суспільства.

ПРОДОВОЛЬЧА БЕЗПЕКА – можливість усіх людей у будь-який час мати достатню кількість їжі для забезпечення здорового і активного способу життя.

- Продовольча безпека населення визначається:

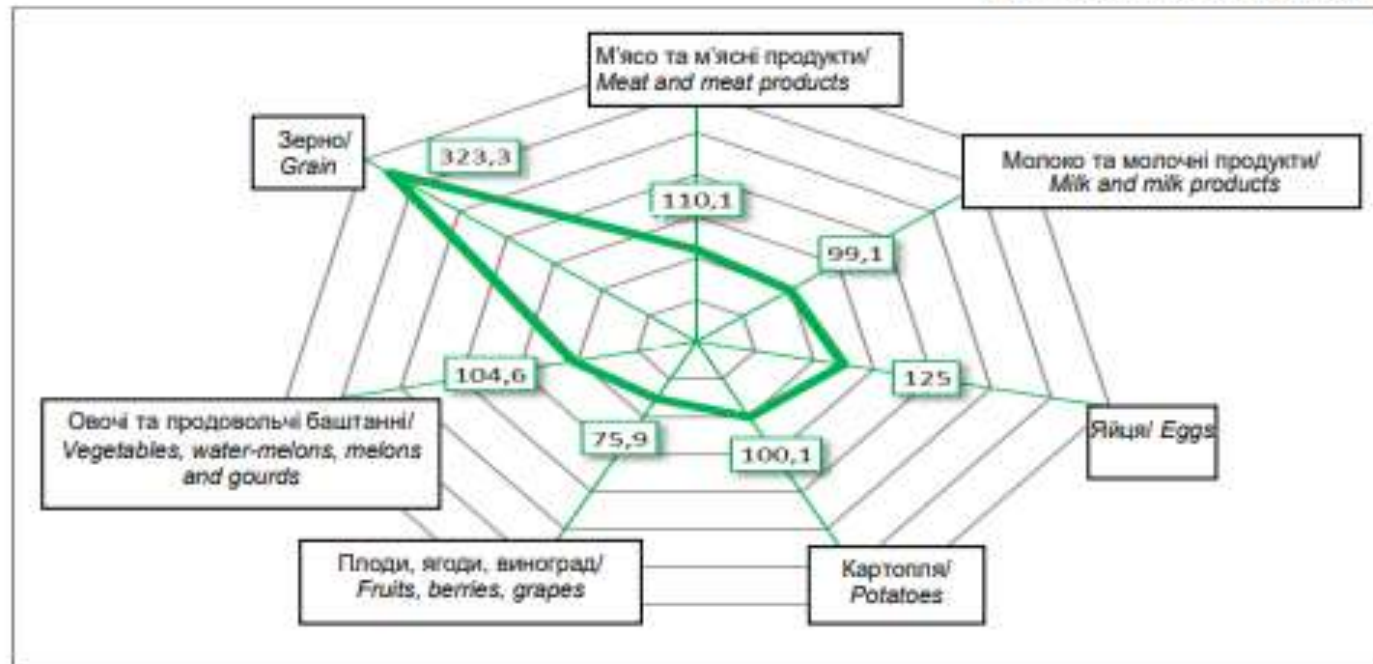
- ФІЗИЧНОЮ ДОСТУПНІСТЮ ПРОДОВОЛЬСТВА, під якою розуміють наявність харчових продуктів на всій території країни в кожний момент часу і в необхідному обсязі та асортименті;

- ЕКОНОМІЧНОЮ ДОСТУПНІСТЮ ПРОДОВОЛЬСТВА, яка полягає в тому, що рівень доходів незалежно від соціального статусу і місця проживання громадянина дає йому змогу придбати харчові продукти, принаймні на мінімальному рівні споживання;

- БЕЗПЕКОЮ ПРОДОВОЛЬСТВА ДЛЯ СПОЖИВАЧА, тобто можливістю запобігання виробництву, реалізації і споживанню неякісних харчових продуктів, здатних нанести шкоду здоров'ю населення.

2.11. Рівень самозабезпеченості основними видами продовольства у 2020 році *Self-sufficiency by main foodstuffs in 2020*

(виробництво до внутрішнього використання на території України/
output to domestic use in Ukraine)

1.2. Споживання основних продуктів харчування
Consumption of main foodstuffs

(на одну особу за рік; кілограмів/
 per capita in year; kilograms)

	2000	2005	2010	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
М'ясо та м'ясні продукти	32,8	39,1	52,0	50,9	51,4	51,7	52,8	53,6	53,8	Meat and meat products
Молоко та молочні продукти	199,1	225,6	206,4	209,9	209,5	200,0	197,7	200,5	201,9	Milk and milk products
Яйця, шт	166	238	290	280	267	273	275	282	278	Eggs, pcs
Хлібні продукти	124,9	123,5	111,3	103,2	101,0	100,8	99,5	97,6	96,6	Bread products
Картопля	135,4	135,6	128,9	137,5	139,8	143,4	139,4	135,7	134,0	Potatoes

Овочі та баштанні продовольчі культури	101,7	120,2	143,5	160,8	163,7	159,7	163,9	164,7	164,0	Vegetables, water-melons, melons and gourds
Плоди, ягоди та виноград	29,3	37,1	48,0	50,9	49,7	52,8	57,8	58,7	56,5	Fruits, berries and grapes
Риба та рибні продукти	8,4	14,4	14,5	8,6	9,6	10,8	11,8	12,5	12,4	Fish and fish products
Цукор	36,8	38,1	37,1	35,7	33,3	30,4	29,8	28,8	27,8	Sugar
Олія	9,4	13,5	14,8	12,3	11,7	11,7	11,9	12,0	12,3	Oil

Consumption of main groups of foodstuff by Ukrainians, kg/year

Product	Norm	1990	1995	2000	2005	2010	2015
Meat and meat products	83	68	39	33	39	52	51
Milk and dairy products	380	373	244	199	226	206	210
Eggs	290	272	171	166	238	290	285
Fish and fish products	20	17,5	3,6	8,4	14,4	14,5	9
Oil	13	11,6	8,2	9,4	13,5	14,8	12,3
Potato	124	131	124	135	136	129	138
Vegetables	161	102	97	102	120	144	161
Fruits, nuts	90	47	33	29	37	48	51
Sugar	38	50	32	37	38	37	36
Bread	101	141	128	125	124	111	103

1.24. Калорійність середньодобового раціону населення
Calorie content of the daily ration

(у розрахунку на одну особу; ккал /
per capita; kcal)

	2000	2005	2010	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
Україна	2661	2916	2933	2799	2742	2707	2706	2691	2674	Ukraine

ТАРІЛКА ЗДОРОВОГО ХАРЧУВАННЯ

Графік харчування у кожного свій, але ніколи не пропускайте сніданок та вечеряйте не менше ніж за 3 години до сну.

ЦЕНТР
ГРОМАДСЬКОГО
ЗДОРОВ'Я

- Робіть 1-2 корисні перекуси до та після обіду.
- Ведіть активний спосіб життя.
- Не поспішайте, витрачайте на трапезу 20-30 хв, на перекус – не менше 10 хв.
- Пийте звичайну воду без домішок, орієнтуючись на відчуття спраги. Каву та чай краще вживати не під час їжі.
- Споживайте до 70 г на добу рослинної олії: оливкова, соняшникова, лляна, кукурудзяна.

300г овочів
за 4-5 порцій та
75г бобів на добу

Фрукти та ягоди
споживайте по 300г
за 2 порції на добу

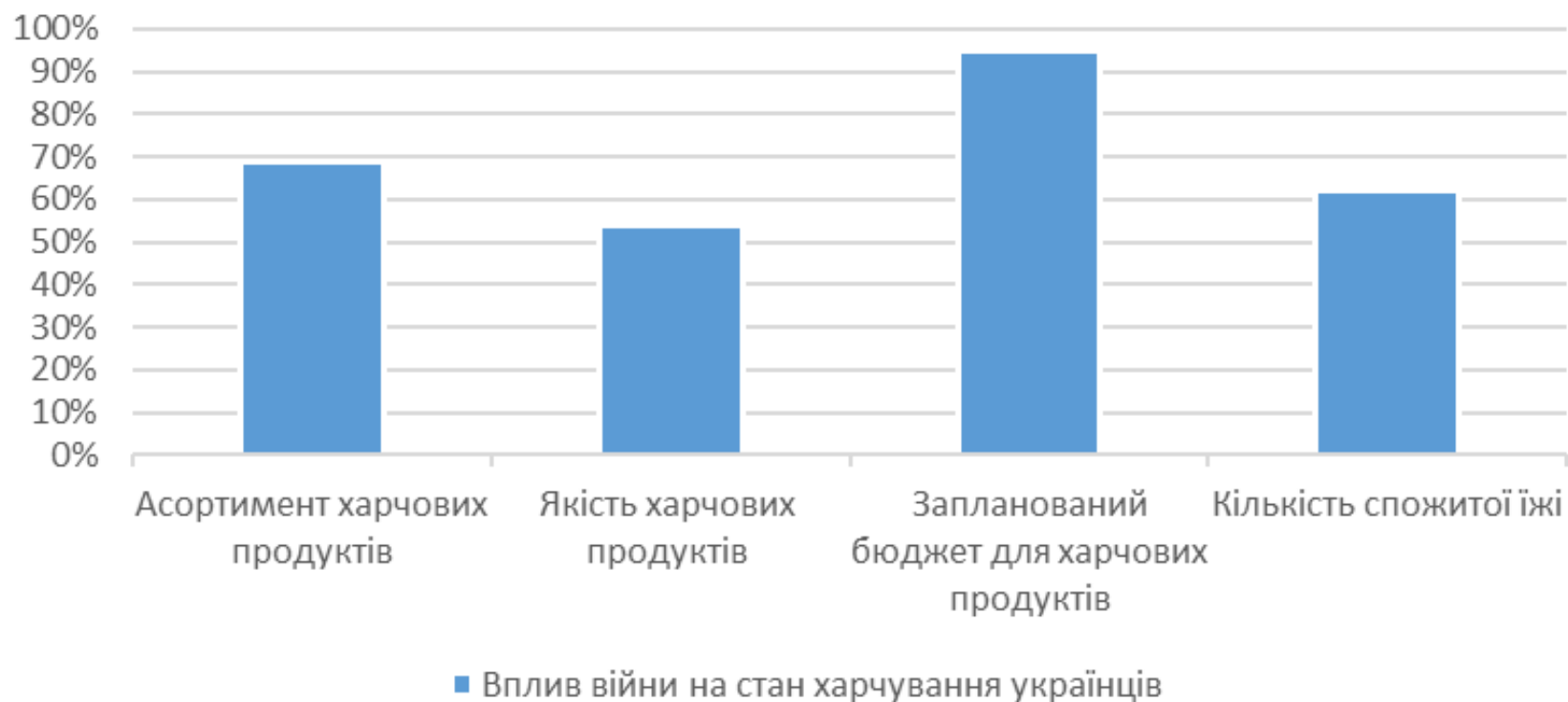
Споживайте кисломолочну
продукцію низької та
помірної жирності

- Споживайте менше оброблених продуктів, в яких забагато солі, жиру та цукру.
- Споживайте не більше 5г солі та 50г цукру на добу
- Обирайте цільнозернові хліб та хлібці, макарони - з твердих сортів пшениці, а рис – нешлифований.
- Замість сала або вершкового масла використовуйте корисні рослинні олії: соняшкову, кукурудзяну, лляну, оливкову.

2-3 рибні страви на тиждень.
Переважно м'ясо птиці та 1-2
яйця на добу

70г цільнозернових злаків для жінки
та 90 г – для чоловіка. 2 ложки
горіхів та насіння на добу

Добова потреба у вітамінах

Група населення	А, мг	Е, мг	С, мг	В ₁ , мг	В ₂ , мг	В ₆ , мг	В ₁₂ , мг	РР, мг
Жінки	1	15	70 – 80	1,3	1,6	1,8	3	16
Чоловіки	1	15	80 – 90	1,6	2,0	2,0	3	22
Люди похилого віку	2,2 – 2,5	20	90 – 100	1,5	1,5	3,0	3	13

Добова потреба у мінеральних речовинах

Група населення	Ca, мг	P, мг	Mg, мг	Fe, мг	Zn, мг	J, мг	Se, мг
Жінки	1100	1200	350	18	12	0,15	50
Чоловіки	1200	1200	400	15	15	0,15	70
Люди похилого віку	800 – 1000	1200	400	15	15	0,15	70

Антистрессове харчування

- Водорозчинні вітаміни (до + 25 % від добової потреби)

PP (15-25 мг),

C (50-100 мг),

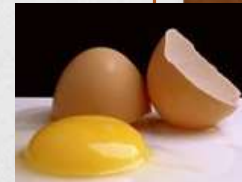
360мг/100г

50мг/100г

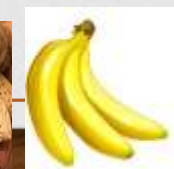
B₁ (1,5-2,5 мг),

B₂ (1,3-2,4 мг),

B₆ (1,8-2 мг).

Макро- і мікроелементи (до + 25 % від добової потреби)

K

Mg

Fe

Mn

Ni

Mo

I

